

מאפיינים והישרדות של נפגעי קרב שאושפזו במהלך שתי מלחמות בין ישראל לחמאס: חרבות ברזל בהשוואה לצוק איתן

אבבה טרונק¹, ארי ליפסקי^{2,3}, גלעד טוויג^{4,5}, עדי גבעוני¹, אלדד קטורזה^{4,5}

¹המרכז הלאומי לחקר טראומה ורפואה דחופה, מכון גרטנר, המרכז הרפואי שיבא, רמת גן, ישראל. ²המחלקה לרפואה דחופה (מיון), המרכז הרפואי העמק, עפולה, ישראל. ³הפקולטה לרפואה רפפורט, הטכניון-מכון הטכנולוגי, חיפה, ישראל. ⁴מכון גרטנר, המרכז הרפואי שיבא, רמת גן, ישראל. ⁵הפקולטה לרפואה, אוניברסיטת תל אביב, תל אביב, ישראל.

רקע: הבנת פציעות מלחמה המובילות לאשפוז חיונית ליעול הטיפול בפצועים ולמאמצי המניעה.

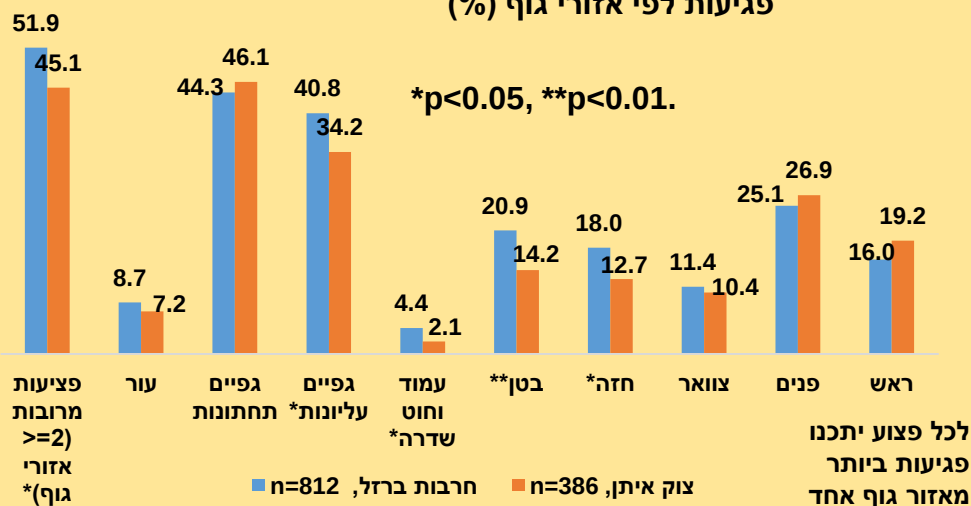
מטרה: להשוות מאפיינים ותוצאות של נפגעי קרב במהלך המלחמות בין ישראל לחמאס בשנים 2014-ו-2023, כבסיס להבנה ולשיפור היעילות של טיפול בחיילים פצועים.

שיטות: מחקר על נפגעי קרב שאושפזו במהלך שתי המלחמות הגדולות בין ישראל לחמאס בשנים 2014-ו-2023, מבוסס על נתוני רישום הטראומה הלאומי. בוצעו ניתוחים תיאוריים ונחקרו מודלים להשוואת הסיכון לתמותה, זמן התמותה והשימוש במשאבי אשפוז.

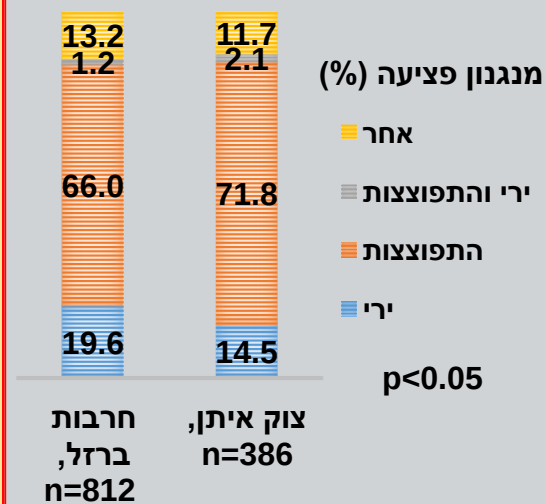
ממצאים

נכללו 1,198 חיילים פצועים: 812 מחרבות ברזל ב-2023 ו-386 מצוק איתן ב-2014. הפצועים בחרבות ברזל היו מבוגרים יותר (חציון 24 שנים) מאשר הפצועים בצוק איתן (21 שנים, $p<0.0001$). אחוז הפצועים קשה ואנוש היה גבוה יותר בחרבות ברזל (18.6% לעומת 13.7%, $p<0.05$). בחרבות ברזל היו יותר פציעות מרובות (פציעות ביותר מאזור גוף אחד) (51.9% לעומת 45.1%, $P<0.05$).

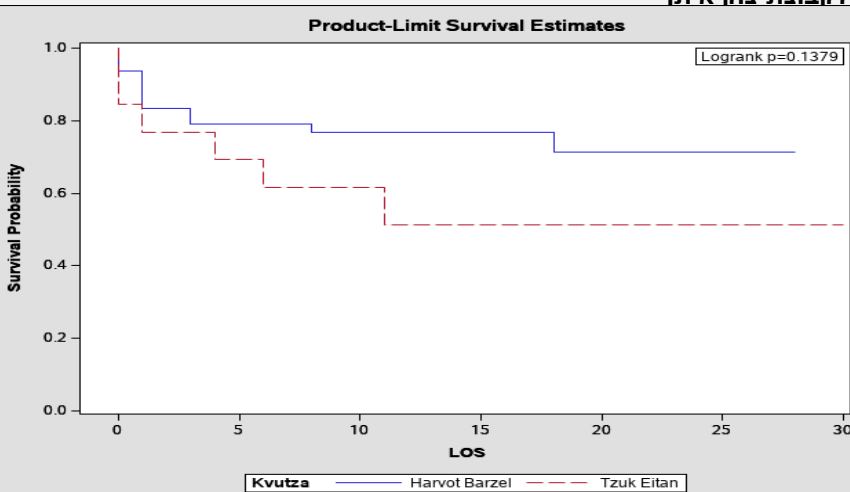
פגיעות לפי אזורי גוף (%)

מנגנון פגיעה (%)

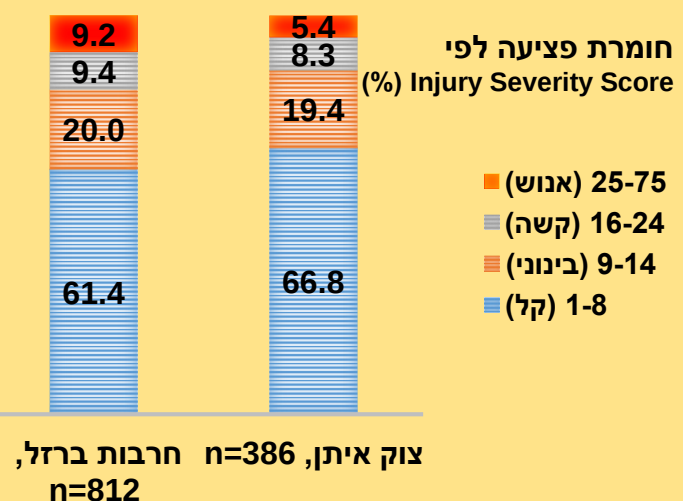

עקומות קפלן-מאיר המציגות את הסתברות המצטברת להישרדות בפצועים באורח אנוש (Injury Severity Score 25-75) בקבוצת חרבות ברזל בהשוואה לקבוצת צוק איתן

בקרבת הפצועים באורח אנוש, שיעורי התמותה היו 17.3% ו-28.6% עבור קבוצת חרבות ברזל וצוק איתן, בהתאמה (HR: 0.56, 95% CI: 0.21-1.49 מתוקן לגיל וסוג הפגיעה).

חומרת פגיעה לפי Injury Severity Score (%)

בחרבות ברזל בוצעו יותר ניתוחים (51.5% לעומת 42.7%, והיו יותר אשפוזים בטיפול נמרץ (16.3% לעומת 11.7%), ויותר אשפוזים ארוכים (מעל 14 ימים: 15.5% לעומת 8.8%, OR: 1.74, 95% CI: 1.13-2.76, מתוקן לגיל, סוג הפגיעה וחומרה).

מסקנות והמלצות: קיימת מגמה של שיפור בהישרדות בחרבות ברזל, שכנראה קשורה בחלקה משיפור בטיפול בפצועים.

מגמה זו עלתה בקנה אחד עם שימוש רב יותר במשאבי אשפוז. המחקר מדגיש את הצורך במאמצים מתמשכים ליעול את הטיפול בנפגעי קרב, הדורש היערכות יעילה לחירום רפואי, לרבות הקצאת משאבים וקביעת מסלולי טיפול מהשטח ועד לשיקום. הממצאים עשויים לרמוז גם על הצורך בציוד מגן אופטימלי.